

YTTRANDE
2009-05-18 Dnr VALA 20-2009/1783
Er ref. Ku2009/241/KV

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Betänkandet SOU 2009:16 Grundanalys, Förnyelseprogram och Kulturpolitikens arkitektur av Kulturutredningen

Landsarkivet i Vadstena har anmodats att lämna synpunkter på rubricerad utredning. Synpunkter kommer endast att lämnas på förslagen i kapitlet 15 i betänkandets del 3 och då närmast vad som avser arkivfrågor.

Sammanfattning

- Landsarkivet avstyrker såväl införandet av sfärer som samlad myndighet för arkiv och bibliotek.
- Landsarkivet delar inte utredningens mening att kommunikationen mellan stat och kommuner inte fungerar.
- Utredningen ger en felaktig bild av vilka regionala/lokala myndigheter som ligger under landsarkiven.
- Landsarkivet delar inte utredningens mening att samordning mellan arkiv och bibliotek krävs för att samverkan ska fungera.
- Landsarkivet tillstyrker att Riksarkivet och landsarkiven läggs samman till en myndighet.

Kulturpolitikens arkitektur

15.1 Inledning - motiv för sfären

Utredningen föreslår att en "sfär" för frågor om arkiv, bibliotek och språk bildas. Landsarkivet anser dels att begreppet "sfär" är diffust, dels att denna indelning inte är ändamålsenlig för att förbättra en konstruktiv statlig kulturpolitik och avstyrker därför förslaget om samgående. Likaså avstyrker landsarkivet att en samlad myndighet för arkiv och bibliotek inrättas. Som påtalas sidan 38 har arkiv och bibliotek olika identiteter. Arkivens uppdrag att bevara, tillhandahålla och tillgängliggöra allmänna handlingar gäller oavsett vilket medium som används.

Oavsett analogt/digitalt medium har arkiven till uppgift att bevara information och se till att den är läsbar i framtiden. Informationen ska även säkert kunna överföras/konverteras till andra databärare. För biblioteken gäller förutom pliktexemplaren inget bevarandekrav.

15.2.1 Arkivverksamheten i landet

På sidan 43 påtalas att kommunikationen mellan stat och kommun inte fungerar. Landsarkivet har dock den uppfattningen att samarbete råder dels vid kulturportaler i olika kommuner, dels i samband med olika kontaktdagar i distriktet. Vad gäller enskilda arkiv tas dessa i första hand om av olika folkrörelsearkiv.

15.2.2 Riksarkivet och landsarkiven

På sidan 46 uppges felaktigt att endast polis och länsstyrelsen har regional/lokal organisation. Även tingsrätter, länsrätter, hyres- och arrendenämnder samt lantmäteriet finns som regionala enheter med landsarkiv som arkivmyndighet. Därtill kommer inom Svenska kyrkan dess begravningsverksamhet samt handläggning av kyrkoantikvarisk ersättning.

15.5.1 En verksamhetsgrupp för arkiv och bibliotek

Sex funktioner tas upp för att visa vikten av samordning.

Digitalisering

Vid digitalisering av originalhandling finns fortfarande denna handling kvar som arkivhandling men informationen blir mera sökbar.

Det långsiktiga bevarandet gäller problemen med ursprungliga e-handlingar. Som påtalas finns redan ett utmärkt samarbete genom LDB-centrum.

Urvalsfrågor

Gallring inom arkivområdet är redan reglerad.

Gemensamma sökningar och pedagogiska insatser

Redan finns fungerande samarbete genom gränssnittet Söndera varigenom sökning kan göras i databaserna NAD och LIBRIS.

Ovanstående visar att konstruktivt samarbete kan åstadkommas utan att myndigheter slås ihop.

15.5.2 Riksarkivet och landsarkiven blir Arkivverket

Landsarkivet stöder förslaget om en ny arkivmyndighet genom sammanslagning av Riksarkivet och landsarkiven. De olika enheterna riksarkivet, krigsarkivet och landsarkiven bildar då Statens arkiv. Namnet bör vara Statens arkiv eftersom detta namn redan är inarbetat. Hur organisationen av den nya arkivmyndigheten ska vara bör arbetas fram genom intern utredning.

Eva Malmberg
landsarkivarie